

RAZPISI IN UKREPI PROGRAMA RAZVOJA PODEŽELJA 2007-2013 KOT PRILOŽNOST ZA SLOVENJEGORIŠKA KMETIJSKA GOSPODARSTVA IN SPLOŠNO JAVNOST

Razpršena poselitev in veliko število majhnih naselij ob specifični strukturi rabe zemljišč, reliefni razgibanosti ter neugodne klimatske in talne razmere ter težja dostopnost proizvodne sposobnosti pomenijo za Slovenske gorice kmetijsko skromnejšo dodano vrednost in dražjo pridelavo.

Primerjaje se z okoliščinami kmetijske dejavnosti v ostalih ravninskih predelih, (ob dejstvu, da v Sloveniji kar 3/5 prebivalstva živi v najgosteje naseljenih, prostorsko omejenih ravninskih območjih), nas lahko razveseli, saj je pri nas v Slovenskih goricah manjši pritisk urbanizacije in nekmetijskih gospodarskih dejavnosti na kmetijska zemljišča. Dejstvo, da pa imamo okoli 880 m² njivskih površin na prebivalca, za preživetje pa bi po grobi oceni potrebovali vsaj okoli 2.000 m², od nas nujno zahteva racionalen odnos do kmetijskih zemljišč in trajnosten razvoj v prostoru.

Zaradi neugodnega dohodkovnega položaja je lastna sposobnost kmetije za izvajanje naložb logično šibka, a so v letu 2010 okviru Programa razvoja podeželja priložnosti za naložbe v kmetijstvo povečali sredstva za prestrukturiranje iz evropskih in nacionalnih virov.

Kje so torej priložnosti za Slovenjgoriškega kmeta?

Okolje, visoka stopnja naravne in biotske raznovrstnosti, bogastvo kulturne in etnološke dediščine v Slovenskih goricah mora najti svoje razvojne priložnosti v politiki razvoja podeželja, v obdobju 2007-2013, znotraj štirih prednostnih osi z naslednjimi cilji:

- ❖ izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega in gozdarskega sektorja (1. os);
- ❖ izboljšanje okolja in podeželja (2. os);
- ❖ izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva (3. os);
- ❖ krepitev lokalnih razvojnih pobud - LEADER (4. os) v okviru lokalne akcijske skupine: LAS Ovtar Slovenskih goric.

1. Razpisi oz. ukrepi Programa za razvoj podeželja

Zaradi slabega črpanja sredstev iz Programa za razvoj podeželja (PRP) preteklih let je MKGP že v izvajanju povečanja odstotka sofinanciranja naložb v okviru nekaterih ukrepov. S temi spremembami PRP se bo ministrstvo v letu 2010 odzvalo na aktualne globalne spremembe na področju kmetijstva in preko ciljno usmerjenega črpanja razpoložljivih finančnih sredstev naredilo ukrepe kmetijske politike še bolj učinkovite in uspešne pri zasledovanju temeljnih nacionalnih in evropskih strateških smernic na področju slovenskega kmetijstva in razvoja podeželja.

Spremembe pri ukrepih 1. osi

Pri ukrepu »Pomoč mladim prevzemnikom kmetij« se maksimalna višina finančne pomoči, skladno s spremembo evropske zakonodaje, zvišuje s 40 tisoč na 70 tisoč evrov.

Pomembna sprememba se nanaša na ukrep »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev«, kateremu se dodaja približno 7,7 milijonov evrov dodatnih sredstev, ki jih je Slovenija prejela iz Evropskega načrta za oživitev gospodarstva, in sicer za naložbe v preventivne mehanizme proti škodljivim učinkom podnebnih razmer, v tehnologije za varčevanje z vodo in shranjevanje vode, namenjene izboljšanju učinkovitosti uporabe dušikovega gnojila ter izboljšanju skladiščenja hlevskega gnoja, v proizvodnjo bioplina z uporabo organskih odpadkov in naložbe povezane z mlečno proizvodnjo. Za dejavnosti, povezane z novimi izzivi se stopnja intenzivnosti pomoči zviša za 10 odstotnih točk. Najvišji znesek podpore se je zvišal z milijona na 1,5 milijona evrov, znesek, ki ga lahko posamezno kmetijsko gospodarstvo prejme v celotnem programskem obdobju pa se je zvišal za milijon evrov, in sicer na skupno 3 milijone.

Pri ukrepu »Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom« se dodaja nov sklop podpore, in sicer trženje. Za dejavnosti, povezane z novimi izzivi, se stopnja intenzivnosti pomoči zviša za 10 odstotnih točk. Najvišji znesek podpore se zvišuje z 1,8 milijona na 2,5 milijona evrov, najvišji znesek za celotno programsko obdobje pa za 2 milijona na 6 milijonov evrov.

Pri ukrepu »Izboljšanje in razvoj infrastrukture«, povezane razvojem in prilagoditvijo kmetijstva se zaradi celovitejšega urejanja kmetijskega prostora uvaja nova aktivnost agromelioracije na komasacijskih območjih.

Ministrstvo je pripravilo redefinicijo ukrepa »Usposabljanje za delo v kmetijskem, gozdarskem in živilskem sektorju«. Bistvena novost je, da se sredstva dodelijo organizatorjem izvajanja usposabljanj oziroma informiranj na podlagi finančno ovrednotenega točkovanja vsebin. S tem se poenostavlja administrativno delo, saj se zmanjšuje število zahtevkov z manjšimi vrednostmi.

Spremembe pri ukrepih 2. osi

V okviru ukrepov 2. osi je najpomembnejša novost vključitev dveh novih kmetijsko-okoljskih podukrepov, in sicer »Strmi vinogradi« ter »Ohranjanje ekstenzivnih kraških pašnikov«. Cilj novega podukrepa za strme vinograde je s plačilom za dodatno delo, ki je potrebno zaradi zahtevnejšega kmetovanja v vinogradih z nagibom 30-40 odstotkov in tistimi nad 40 odstotkov, ohraniti obdelanost vinogradov na strmih legah in tako ohraniti krajinske posebnosti in biotsko raznovrstnost. Finančna sredstva v višini 4,2 milijona evrov so bila, pridobljena iz naslova prenosa dela sredstev iz skupne tržne ureditve za vino.

Uvajajo se tudi spremembe v diferenciaciji plačil za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Vzpostavlja se točkovanje kmetij v OMD, kjer se bo vsako kmetijo točkovalo glede na zemljišča, ki jih obdeluje. Število točk bo odražalo dodatne stroške, ki so zaradi omejenih dejavnikov prisotni na kmetijskem gospodarstvu in bodo osnova za višino izravnalnih plačil na hektar.

Spremembe pri ukrepih 3. osi

Bistvena novost je nov ukrep »Osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo«, kateremu se namenja približno 3,8 milijonov dodatnih sredstev iz Evropskega načrta za oživitvev gospodarstva. Cilj novega ukrepa je s podporo naložbam v širokopasovno omrežje elektronskih komunikacij omogočiti enake možnosti dostopa do informacij in storitev, ki jih ponuja to omrežje, podeželskim prebivalcem in gospodarstvom.

Pomembna sprememba je tudi dvig stopnje podpore pri obstoječih ukrepih, in sicer pri ukrepih »Diverzifikacija v nezemeljske dejavnosti« ter »Podpore ustanavljanju in razvoju mikro podjetij« s 50 na do 60 odstotkov in pri ukrepih »Obnova in razvoj vasi« ter »Ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja« s 50 na do 85 odstotkov.

Poudariti velja, da se Ukrepi prve, tretje in četrte osi zvajajo na podlagi javnih razpisov, ukrepi druge osi pa na podlagi zbirnih vlog.

2. Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad

Sklad spodbuja razvoj na področju varstva okolja z dajanjem kreditov oziroma poroštev za okoljske naložbe in z drugimi oblikami pomoči. Sklad vzpodbuja naložbe, ki so skladne z nacionalnim programom varstva okolja in z okoljsko politiko Evropske unije.

Za kmetije oz fizične osebe bodo tudi v 2010 na voljo nepovratne finančne spodbude občanom za rabo obnovljivih virov energije in večjo energijsko učinkovitost stanovanjskih stavb.

Javni poziv za kreditiranje okoljskih naložb občanov pa je namenjen financiranju naložb v varstvo okolja in spodbujanju razvoja na področju varstva okolja, kjer je predmet naložbe lahko objekt, oprema ali vozilo.